

deprivation is analyzed. Number of specific conditions and factors that determine the acute manifestations of accentuation, anxiety and other depreciation indicators in psychological structure and activities of deprived person are ascertained.

The specifics of personal personal existence of deprived adolescents are highlighted, the main factors of their accentuation are analyzed in this article.

It was established that deprivation serves as a powerful inhibitory factor of a complete personal development, which complicates and distorts the course of ontogenesis and sociogenesis and can lead to irregular development and disogenesis.

Methodological and theoretical and empirical potential of genetic psychology provides reasonable grounds to conduct deep research on the comparative level of cuts on the criterion "norm – deprivation".

Essential features of involvement of genetic and psychological paradigm in the study of character's accentuations is a provision with the help of which it will be possible to transcode deprived personality in the new socio-psychological relationships, roles and statuses can be modified through the creation of a communicative and perceptual forms of communication and new-adaptive patterns of thinking.

Key words: teenagers, deprivation, to character accentuation, hyperactive disorders and deficit of attention.

Отримано: 9.04.2014 р.

УДК 008:316.34/35+159.923:316.6

Павелків В.Р.

МОТИВИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПРЕДСТАВНИКІВ МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР

Павелків В.Р. Мотиви девіантної поведінки у представників молодіжних субкультур. У статті розкривається сутність та взаємозв'язок мотивами девіантної поведінки їх проявами та молодіжними субкультурами. Розкривається сутність мотивів девіантної поведінки та її корекції у педагогіці, психології, соціології, юриспруденції, правознавстві, криміналістиці представлений теоретичний аналіз дослідження різних аспектів девіантної поведінки привертала увагу багатьох дослідників. Автором здійснюється спроба визначення мотивів та механізмів формування девіантної поведінки молоді в умовах молодіжних субкультур, що забезпечить проведення ефективної діагностики та своєчасних цілеспрямованих профілактичних заходів щодо подолання соціальних відхилень. Поставлені завдання забезпечують теоретичне та практичне значення визначення сутності мотивів девіантної поведінки як одного з головних чинників включення молоді в структури субкультур них угрупувань. В статті автор здійснює науково-теоретичний огляд досліджень, присвячених проблемі мотивів і механізмів девіантної поведінки в умовах неформальних молодіжних субкультур. Розглядає чинники формування агресивної поведінки суб'єктів молодіжних субкультур. Девіант-

на поведінка молоді в умовах молодіжних субкультур є психологічні детермінанти девіантної поведінки молоді, а також методи і засоби психодіагностики девіантної поведінки у представників молодіжних субкультур, що стає головним джерелом теоретико-методологічного пошуку автора. Представлений аналіз забезпечує системне уявлення про мотиви девіантної поведінки молоді включеної до простору молодіжних субкультур та забезпечує розкриття причинно-наслідкового аналізу впливу девіантної поведінки та впливу молодіжної середовища на особистість.

Ключові слова: субкультура, молодіжні субкультури, мотиви девіантної поведінки, девіантна поведінка

Павелків В.Р. Мотиви девіантного поведіння у представителів молодіжних субкультур. Автор в статті розкриває сутність і взаємозв'язок мотивам девіантного поведіння їх проявленнями і молодіжними субкультурами. Розкривається сутність мотивов девіантного поведіння і його корекції в педагогіці, психології, соціології, юриспруденції, правоведенні, криміналістиці представленої теоретический аналіз дослідження різних аспектов девіантного поведіння привлекала внимание многих исследователей. Автором предпринимается попытка определения мотивов и механизмов формирования девіантного поведіння молодежи в условиях молодежных субкультур, обеспечит проведение эффективной диагностики и своевременных целенаправленных профилактических мероприятий по преодолению социальных отклонений. Поставленные задачи обеспечивают теоретическое и практическое значение для определения сущности мотивов девіантного поведіння как одного из главных факторов включения молодежи в структуры субкультур них группировок. В статье автор осуществляет научно-теоретический обзор исследований, посвященных проблеме мотивов и механизмов девіантного поведіння в условиях неформальных молодежных субкультур. Рассматривает факторы формирования агрессивного поведіння субъектов молодежных субкультур. Девіантное поведіння молодежи в условиях молодежных субкультур являются психологические детерминанты девіантного поведіння молодежи, а также методы и средства психодиагностики девіантного поведіння у представителей молодежных субкультур, становится главным источником теоретико-методологического поиска автора. Представленный анализ обеспечивает системное представление о мотивах девіантного поведіння молодежи включенной в пространство молодежных субкультур и обеспечивает раскрытие причинно – следственного анализа влияния девіантного поведіння и влияния молодежной среды на личность.

Ключевые слова: субкультура, молодежные субкультуры, мотивы девіантного поведіння, девіантное поведіння.

Постановка проблеми. Значний інтерес на сьогодні викликає проблема девіантної поведінки серед молоді, оскільки впродовж останніх десятиріч статистика фіксує катастрофічне зростання молодіжної злочинності, наркотизації та алкоголізації, суїцидальної поведінки молоді в рамках неформальних молодіжних угруповань.

У сучасних умовах протиправна та девіантна поведінка набуває масового характеру в рамках субкультури і часто сприймається як раціональний та загальноприйнятий стиль життя. Проблематика мотивів девіантної поведінки є актуальною ще й тому, що кількість засуджених підлітків і молоді складає майже 50% від загальної кількості засуджених.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема мотивів девіантної поведінки та її корекції завжди була важливою у педагогіці, психології, соціології, юриспруденції, правознавстві, криміналістиці. Дослідження різних аспектів девіантної поведінки привертала увагу багатьох дослідників.

Існуюча теоретико-методологічна база з даної проблеми представлена різноманітними дослідженнями вчених, щодо яких: Б. Братусь, А. Лічко (біологічний аспект девіантної поведінки); В. Афанасьєв, С. Бородуліна, І. Булах, О. Власова (соціальний аспект девіантної поведінки); І. Башкатов, С. Белічева, В. Баженов, І. Зверєва, О. Змановська, Ю. Клейберг (психолого-педагогічний аспект девіантної поведінки); М. Володько, В. Головченко, М. Євтух, Л. Зюбін, А. Лічко, Ф. Махов, Г. Мінковський, В. Пастухов, О. Пилипенко, В. Татенко, М. Фіцула (психолого-педагогічна та правова профілактика асоціальної поведінки молоді); Л. Зюбін (варіанти девіантної поведінки); А. Амбрумова, В. Тихоненко (суїцидальна поведінка); В. Маценко (характерні риси особистості неповнолітніх правопорушників); Н. Максимова, Б. Братусь, Л. Леонова, Н. Бочкарьова, А. Гоголева, Н. Сирота, В. Ялгонський (копінг-поведінка підлітків та моделі поведінки, які сприяють виникненню девіантної поведінки); А. Адлер (прагнення до влади, самоствердження, переваги над іншими); А. Бандура, К. Левін (агресивна поведінка); З. Фрейд (психоаналітична концепція девіантної поведінки); Р. Харре (концепція соціальних відхилень), К. Хорні (генезис злочинності) та ін. [2, 3, 4, 5, 9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що мотиви та особливості формування девіантної поведінки в середовищі молодіжних неформальних угруповань розкрито недостатньо, забезпечує можливість вивчення мотивів та механізмів формування протиправної поведінки молоді в рамках середовища субкультури.

Метою даної статті є визначення мотивів та механізмів формування девіантної поведінки молоді в умовах молодіжних субкультур, що забезпечить проведення ефективної діагностики та своєчасних цілеспрямованих профілактичних заходів щодо подолання соціальних відхилень.

Завданнями дослідження є:

- Здійснити науково-теоретичний огляд досліджень, присвячених проблемі мотивів і механізмів девіантної поведінки в умовах неформальних молодіжних субкультур .

- Розглянути чинники формування агресивної поведінки суб'єктів молодіжних субкультур.

Об'єктом дослідження є девіантна поведінка молоді в умовах молодіжних субкультур.

Предметом дослідження є психологічні детермінанти девіантної поведінки молоді, а також методи і засоби психодіагностики девіантної поведінки у представників молодіжних субкультур.

В умовах дестабілізації соціокультурного розвитку відбувається об'єктивне зростання актуальності вивчення та профілактики девіантної поведінки серед молодіжних субкультур. Дана стаття розкриває сутність мотивів та механізмів формування девіантної поведінки молоді в середовищі субкультур.

Вивчення мотиваційної сфери дає можливість виявити та пояснити причини, що зумовлюють асоціальну поведінку, виявити механізми формування протиправної поведінки, що, в свою чергу, є важливою умовою подолання соціальних відхилень. В. Кондрашенко підкреслює, що мотивація є специфічною формою суб'єктивного відображення об'єктивного середовища, в якому функціонує і діє особистість. Мотивація девіантної поведінки відображає не тільки асоціальну ситуацію, але і весь попередній негативний вплив соціального середовища, який сформував особистість з антисоціальною спрямованістю [1].

Рис. 1. Формування мотиву особистості

Рис. 1 дає можливість сформувати розуміння мотиву як рушійної сили в процесі формування до протиправної діяльності молоді в різних її формах, а саме: злочинність в усіх її формах та проявах; амо-

ральна поведінка; алкоголізм, наркоманія; сексуальні відхилення; проституція; суїцид. З урахуванням мотиву до дій виділяють: інтерес; наслідування; установка; переконання; прагнення.

Правомірним проявляти увагу до проблеми мотивів здійснення протиправних вчинків, важливість значення для розробки профілактичних заходів у боротьбі з асоціальною поведінкою постає значимою задачею практичної психології. Недостатня визначеність мотивів поведінки в структурах молодіжних субкультур створює проблему встановлення причини деструктивної агресії, виявлення тих факторів, які спонукали особистість до вчинення протиправних дій.

Знання мотивів поведінки для визначення відповідних профілактичних заходів полягає в можливості своєчасної психологічної допомоги. Значущим у профілактичній діяльності має вивчення мотивів протиправної поведінки з прогностичною метою. Систематизація і аналіз мотивів можуть служити базою для прогнозування протиправних дій стосовно конкретної вікової групи в рамках вивчення логіки взаємодій молодіжній субкультури [1, 8].

Охарактеризуємо сутність мотивів протиправної поведінки в молодіжному середовищі субкультури та умовно поділимо мотиви на усвідомлені і неусвідомлені (див. табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика мотивів девіантної поведінки

Усвідомлені мотиви	Неусвідомлені мотиви
<p>Усвідомлені девіації - це такий вид поведінки, при якій людина усвідомлює, що її вчинки суперечать певним нормам і стосовно яких вона може переживати негативні емоції, бажає змінити свою поведінку.</p> <p>Зв'язані з устремлінням незаконним шляхом отримати матеріальну, грошову або майнову користь: розкрадання, хабарництво, крадіжки, шахрайство і т.д.</p> <p>Бажання проявити героїство. Заслужити авторитет у групі. Отримати насолоду від відчуття ризику. Дії направлені проти особистості. Устремління до відмови від активної життєдіяльності. Ухилення від своїх громадських обов'язків.</p>	<p>Неусвідомлені девіації, як правило, притаманні людям з психічними розладами, які переконані, що їх поведінка носить адекватний характер в порівнянні з вчинками оточуючих, в них відсутнє бажання змінити що-небудь у своїй поведінці.</p> <p>Переоцінка значимості своєї особистості. Нестійкість настрою. Схильність до гострих емоційних вражень і відчуттів. Комплекс неповноцінності. Неадекватність. Пригніченість особистості. Підсвідоме уникнення соціального контролю.</p>

Емоції негативного характеру: гнів, страх, помста, ворожість тощо, також є мотивами девіантної поведінки, які не знаходять цивілі-

зованого виходу в умовах сучасного суспільства. Природа емоційного стимулу до мотиву залежить від системи розвитку емоційного інтелекту. Так, емоційний інтелект, за визначенням Дж. Майера та П. Селовейя, – це група ментальних здібностей, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій та емоцій оточуючих. Взаємозв'язок емоційного інтелекту від емоцій та мотивів проявляється у взаємодії з оточуючим середовищем. Емоційному інтелекту притаманні зовнішні (усвідомлення та контроль настроїв оточення) та внутрішні (аналіз та контроль власних почуттів та емоцій) компоненти, які здатні забезпечити стресозахисну та адаптивну функції особистості. Задоволення та розвиток емоційного інтелекту забезпечуються в деформованому просторі для розвитку в молодіжних субкультурах, у вигляді домінування, наставництва і под. Взаємозалежність емоційного інтелекту від емоцій та мотивів розкриває явище мотивів протиправної поведінки [7].

Мотиви протиправної поведінки іноді зв'язані з різними патологічними особливостями особистості, проте такі випадки більше входять в компетенцію психіатрів. Формування неусвідомлюваних мотивів протиправної поведінки не можна розглядати окремо від таких досить стійких неусвідомлюваних регуляторів людської поведінки як психологічні установки. Велику увагу приділено і аналізу механізмів формування девіантної, протиправної поведінки. Розглядаючи механізми формування установки протиправної поведінки, слід враховувати дію об'єктивних і суб'єктивних факторів, якими виступають, перш за все, зовнішні умови, найближче соціальне оточення, конкретна ситуація, а також потреби індивіда, які спочатку можуть і не мати асоціального характеру.

У процесі формування асоціальних установок внаслідок багатоваріантних повторень відбувається трансформація потреб, асоціальна поведінка закріплюється, стає звичною, слабо контролюється свідомістю, навіть може стати потребою, що в умовах молодіжних субкультур транслюється в ритуалах чи обрядах (див. рис. 2).

Девіантна поведінка часто є наслідком соціально-стресових розладів (втрата орієнтирів, психогенна соціально-економічна і політична ситуація тощо), які призводять до соціальної дезадаптації молоді.

Слід підкреслити, що вчені, досліджуючи природу і причини асоціальної поведінки молоді, значну увагу звертають на: низький рівень роботи освітніх установ, розпад системи працевлаштування, відсутність достатньої мережі клубних, спортивних і громадських установ, проникнення в середовище молоді стандартів поведінки, не сумісних з ціннісними орієнтаціями нашого суспільства (культ сили, жорстокості, наркотиків тощо), значний розрив у матеріальному забезпеченні,

збільшення проблем пов'язаних з психічним та емоційно-вольовим розвитком.

Рис. 2. Механізми формування протиправної поведінки

Механізмом девіантної поведінки є формування і закріплення негативних девіацій у системі простору молодіжних субкультур. На думку багатьох дослідників, це безпосередньо пов'язано з неадекватною реакцією суспільства на ту чи іншу форму соціальної девіації, зокрема, "наклеюванням ярликів" на девіантів (явище стигматизації), які стають в майбутньому своєрідним компасом для молодих людей що стає формою культу в молодіжних субкультурах. Стосовно питання періодизації процесу криміналізації особистості, в науковій літературі існують різні підходи, в основі яких представлені молодіжні субкультурні угруповання. Вважають, що первинне порушення соціальних норм зазвичай має випадковий характер. Пізніше рушійною силою протиправних дій стає корисливі мотиви або мотиви отримання задоволення. Осуд негативних дій індивіда з боку суспільства закріплює за ним статус девіанта (правопорушника, злочинця), в середовищі субкультури часто транслюється як образ "свого". У подальшому має місце активна реалізація набутого соціального статусу, яка виражається в систематичних протиправних діях, так званих ритуалах, ініціаціях, культух що визначені певними правилами конкретної субкультури.

Е. Ленерт виокремлює такі етапи процесу соціальної деформації девіанта: порушення індивідом правил і норм поведінки; негативна ре-

акція суспільства; повторне порушення норм і правил поведінки, яке може бути викликане почуттям образи на оточуючих людей, ворожості до навколишнього середовища; негативна реакція суспільства, осуд, стигматизація; зміцнення позицій індивіда на злочинному шляху, ідентифікація себе зі злочинним типом [1].

Формування девіантних мотивів в середовищі молодіжної субкультури як психологічне явище, за Е. Еріксоном, можна визначити як закономірну зміну етапів, на кожному з яких відбувається якісне перетворення внутрішнього світу, відносин та поведінки людини на відповідних стадіях розвитку, які залежать від умов перебування в середовищі [10]. Так, молодіжні субкультури формують деформовану соціалізацію, зіставляючи деструктивні форми розвитку особистості (див. рис. 3).

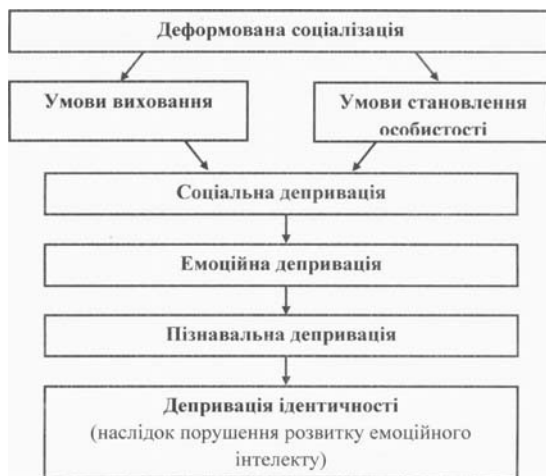

Рис. 3. Рівні розвитку девіантної поведінки

П. Фріс, досліджуючи проблему девіантної поведінки, виокремлює три основні етапи переходу девіантної поведінки в делінквентну (злочинну). Першим етапом він вважає соціально-педагогічну занедбаність, яка найчастіше розвивається у дітей внаслідок тривалого перебування в несприятливих життєвих умовах (найчастіше в неблагополучній сім'ї) і характеризується різними особистісними деформаціями. Другий етап – вчинення окремих протиправних дій, які незабаром переходять в систематичні правопорушення і злочини, що знаменує початок третього етапу [1].

О. Кочетов, Н. Верцинська та Ю. Клейберг виділяють декілька рівнів розвитку девіантної поведінки [3; 4].

На першому рівні, ситуативному, виявляються лише окремі симптоми девіантної поведінки, зокрема, неслухняність, невиконання окремих соціальних вимог з боку сім'ї та інших соціальних спільнот. Ці симптоми можуть свідчити про необхідність зміни виховних впливів, типу взаємодії та форм соціального контролю з боку оточуючих. Якщо це не вдається, особистість або сама справляється з власними проблемами, або ж девіантна поведінка закріплюється.

Другий рівень – стійких порушень – можна охарактеризувати через стійке порушення соціальних та моральних норм, вимог та першими проявами делінквентної поведінки, що поступово наближається до межі правопорушень. Тут уже є можливим входження до малих груп з вираженою асоціальною спрямованістю. На цьому етапі особистість може і не схвалювати власну поведінку, вважати, що вона не відповідає її власним цінностям і настановленням.

На третьому рівні девіантна поведінка характеризується накопиченням соціального досвіду в здійсненні делінквентних дій і наближається до кримінальної (крадіжки, насилля, проституція та ін.). "Криза ідентифікації" (тобто незбіг уявлень особистості про себе і думки оточуючих), що виникає при цьому, може спричинити гострий внутрішньоособистісний конфлікт. Наслідком такого конфлікту, зазвичай, є ідентифікація з уявленнями оточуючих щодо образу даної особистості. У результаті особистість уже може сприймати свою поведінку як нормальну, таку, що відповідає її власним нормам і цінностям.

Четвертий, кримінальний рівень девіантної поведінки особистості пов'язаний з багаторазовими проявами стійкої, соціально небезпечної поведінки, входженням до груп з яскраво вираженим характером асоціальної і антисоціальної спрямованості.

На п'ятому, деструктивному рівні, йдеться про стійку, особливо небезпечну девіантну поведінку, тяжкі соціальні відхилення, стабільне відчуження особистості від суспільства, його норм і цінностей.

Учені В. Шапінський і В. Мареев виокремлюють в структурі формування девіантної поведінки чотири основні ланки: 1) проблемна ситуація; 2) ціннісно-нормативна регуляція; 3) прийняття рішення; 4) здійснення проступку [1].

Аналіз висловлених положень дозволяє зробити висновок, що в поглядах різних вчених є багато спільного і висловлені положення навряд чи можуть викликати суттєві заперечення.

Враховуючи все вище згадане, вважаємо, що в процесі формування асоціативної поведінки можна виокремити такі етапи:

- накопичення негативного соціального досвіду, формування відповідних світоглядних установок;

- первинна десоціалізація і дезорганізація поведінки особистості;
- перехід від дотримання соціальних і моральних норм до їх порушення;
- реакція найближчого оточення і відповідних інститутів суспільства на протиправні дії;
- закріплення девіантних форм поведінки;
- систематичні прояви протиправної поведінки.

С. Белічева зробила спробу класифікувати девіантні форми поведінки неповнолітніх за їх спрямуванням і виокремила агресивний, корисливий і соціально-пасивний типи [1, 11]. Результати її дослідження можуть бути відображені наступним чином (див. табл. 2).

Таблиця 2

Типи соціальних відхилень поведінки особистості

Соціальні відхилення корисливої спрямованості	Соціальні відхилення агресивної орієнтації	Відхилення соціально-пасивного типу
Правопорушення і проступки, зв'язані з устремлінням незаконним шляхом отримати матеріальну, грошову або майнову користь: розкрадання, хабарництво, крадіжки, шахрайство і т.д.	Дії, направлені проти особистості (образа, хуліганство, побиття, зґвалтування, вбивство) (вербальний та невербальний). Докриміногенний рівень – у вигляді проступків аморальної поведінки, що викликає моральне засудження. Посткриміногенний рівень – у вигляді злочинних кримінально-каральних дій.	Устремління до відмови від активної життєдіяльності, ухилення від своїх громадянських обов'язків: ухилення від роботи, навчання, бродяжництво, вживання алкоголю, наркотиків, токсичних засобів. Крайній прояв – самогубство, суїцид.

Девіантна поведінка, за С. Зінченко, має такі форми вияву [7]:

- агресія (фізична агресія (напад); непряма агресія (злісні плітки, крики, тупотіння ногами тощо); схильність до виявлення негативних реакцій за будь-яких обставин; негативізм (опозиційна лінія поведінки від пасивності до боротьби); образа, ненависть до навколишніх людей (усі погані, усі винуваті); вербальна агресія (крики, загроза, прокляття, лайка);
- аутоагресія (суїцидальна поведінка (самогубство) і самоушкодження);
- зловживання речовинами, які зумовлюють стани зміненої психічної діяльності (алкоголізм, наркоманія, токсикоманія);
- порушення їстівної поведінки (переїдання, голодування);

- аномалії сексуальної поведінки (девіації і перверзії (парафілії));
- надцінні психологічні захоплення ("трудоголізм", гемблінг, колекціонування, "параноя здоров'я", фанатизм – релігійний, спортивний, музичний тощо);
- надцінні психопатологічні захоплення ("філософічна інтоксикація", сутяжництво і кверулянство і та ін.);
- розлади потягів (клептоманія, дромоманія, піроманія);
- патологічні звичні дії і дійства (яктація, оніхофагія, смоктання пальця, трихотиломанія);
- характерологічні і патохарактерологічні реакції (емансипації, групування, опозиції, компенсації, гіперкомпенсації тощо);
- комунікативні девіації (аутизація, гіперкомунікативність, конформізм, псевдологія, нарцисична поведінка та ін.);
- аморальна поведінка;
- неестетична поведінка.

Причинами, які впливають на формування девіантної поведінки, С. Зінченко вважає взаємодію біологічних чинників та факторів навколишнього середовища.

Біологічні фактори ризику: 1) генетичний ризик (при цьому не доведено, що існує пряма залежність передачі девіантної поведінки через ген, мається на увазі передача конституційно-типологічних рис); 2) гормональні фактори (наприклад, андрогени статевих залоз хлопчиків-підлітків пов'язані з агресивною поведінкою); 3) нейрохімічні чинники; 4) нейрофізіологічна реактивність.

Соціальні стресові фактори: 1) сімейні фактори (психічні захворювання батьків, алкоголізм, наркоманія; стійкі та тяжкі проблеми у стосунках між батьками, а також жорстокість та занедбаність; імпульсивно-агресивний стиль поведінки в родині); 2) вплив малої референтної групи, особливо з асоціальними формами поведінки; 3) економічні негаразди; 4) проблема зайнятості.

При цьому наявність названих чинників не обов'язково приводить до формування девіантної поведінки. Так, особистість може і відійти від попередньої девіантної поведінки, що може бути пов'язане з позитивним впливом значущих для нього людей, зміною товариства, вибором позитивного партнерства, високим інтелектом, здатністю до постійного затримування у школі, на роботі тощо.

Теорія субкультури опирається на основні положення теорії аномії і диференційованого зв'язку. Вона передбачає, що молода людина існує і розвивається в групі собі подібних, де існує певна система цінностей, схожа з системою цінностей суспільства, але все ж має певну спе-

цифіку. Делінквентність субкультури молоді розвивається, оскільки існує проблема пристосування молодих людей, особливо тих, які належать, до нижчих прошарків населення. Виникає конфлікт між цінностями, які орієнтують на успіх і обмеженими можливостями в досягненні успіху.

Аналіз основних положень наведених концепцій свідчить про зростання інтересу вчених до проблеми девіантної поведінки молодого в умовах простору молодіжних субкультур. Однак поки немає достатніх підстав вважати вирішеною проблему девіантної поведінки молоді розкритою, оскільки вона залишається недостатньо розробленою як теоретично, так і практично, у зв'язку з розширенням кола видів девіації.

Список використаних джерел

1. Зобенько Н. А. Аналіз мотивів та механізмів формування девіантної, протиправної поведінки / Н. А. Зобенько // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія "Педагогіка. Соціальна робота". – № 20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ped/2011_21/zobenko.pdf
2. Змановская Е. В. Девиантология (Психология отклоняющегося поведения) : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е. В. Змановская. – М. : Издат. центр "Академия", 2003. – 288 с.
3. Клейберг Ю. А. Психология девиантного поведения / Ю. А. Клейберг. – М. : ТЦ "Сфера", 2003. – 160 с.
4. Кочетов А. И. Работа с трудными детьми. / А. И. Кочетов, Н. Н. Вердинская. – М. : Просвещение, 1986. – 160 с.
5. Крутецкий В. А. Основы педагогической психологии / В. А. Крутецкий. – М. : Просвещение, 1972. – 255 с.
6. Максимова Н. Ю. Психология адиктивной поведінки : навч. посіб. / Н. Ю. Максимова. – К. : ВПУ "Київський університет", 2002. – 308 с.
7. Мартинюк І. А. Патопсихологія : навч. посіб. / І. А. Мартинюк. – К. : "Центр учбової літератури", 2008. – 208 с.
8. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Академвидав, 2005. – 446 с.
9. Психологическая профилактика недисциплинированного поведения учащихся / под ред. Л. Н. Проколиенко, В. А. Татенко. – К. : Выща шк., 1989. – 254 с.
10. Психотерапевтическая энциклопедия / под ред. Б. Д. Карварсарского. – СПб. : Питер, 2000. – 1024 с.
11. Формування навичок здорового способу життя у дітей і підлітків: За проектом "Діалог" : навч.-метод. посіб. / [О. В. Вінда, О.

П. Коструб, І. Г. Сомова та ін.]. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К., 2003. – 284 с.

Spisok vikoristanix dzherel

1. Zoben'ko N. A. Analiz motiviv ta mehanizniv formuvannja deviantnoji, protipravnoji povedinki / N. A. Zoben'ko // Naukovij visnik Uzhgorods'kogo nacional'nogo universitetu: Serija "Pedagogika. Social'na robota". – № 20 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ped/2011_21/zobenko.pdf

2. Zmanovskaja E. V. Deviantologija (Psihologija otklonjajushhegosja povedenija) : ucheb. posobie dlja stud. vyssh. ucheb. zavedenij / E. V. Zmanovskaja. – M. : Izdat. centr "Akademija", 2003. – 288 s.

3. Klejberg Ju. A. Psihologija deviantnogo povedenija / Ju. A. Klejberg. – M. : TC "Sfera", 2003. – 160 s.

4. Kochetov A. I. Rabota s trudnymi det'mi. / A. I. Kochetov, N. N. Vercinskaja. – M. : Prosveshhenie, 1986. – 160 s.

5. Kruteckij V. A. Osnovy pedagogicheskoi psihologii / V. A. Kruteckij. – M. : Prosveshhenie, 1972. – 255 s.

6. Maksimova N. Ju. Psihologija adiktivnoi povedinki : navch. posib. / N. Ju. Maksimova. – K. : VPU "Kiïvs'kij universitet", 2002. – 308 s.

7. Martinjuk I. A. Patopsihologija : navch. posib. / I. A. Martinjuk. – K. : "Centr uchbovoï literaturi", 2008. – 208 s.

8. Orban-Lembrik L. E. Social'na psihologija : navch. posib. dlja stud. vishh. navch. zakl. / L. E. Orban-Lembrik. – K. : Akademvidav, 2005. – 446 s.

9. Psihologicheskaja profilaktika nedisciplinirovannogo povedenija uchashhihsja / pod red. L. N. Prokolenko, V. A. Tatenko. – K. : Vyshha shk., 1989. – 254 s.

10. Psihoterapevticheskaja jenciklopedija / pod red. B. D. Karvasarskogo. – SPb. : Piter, 2000. – 1024 s.

11. Formuvannja navichok zdorovogo sposobu zhittja u ditej i pidlitkiv: Za proektom "Dialog" : navch.-metod. posib. / [O. V. Vinda, O. P. Kostrub, I. G. Somova ta in.]. – [3-te vid., pererob. i dop.]. – K., 2003. – 284 s.

Pavelko V.R. Motives of deviant behavior among representatives of youth subcultures. The author reveals essence and interconnection between deviant behavior motives, their demonstrations and youth subcultures in the article. The essence of deviant behavior motives and its correction in the fields of pedagogies, psychology, sociology, law, and judiciary is revealed; the theoretical analysis of different aspects of deviant behavior which turned attention of many researchers is presented. The author made an attempt to define motives and mechanisms of youth deviant behavior in the conditions of

youth subcultures and this will provide effective diagnostics and aimed prophylactic events towards social deviations elimination. The given tasks provide theoretical and practical value of defining the essence of deviant behavior as one of main causes of including youth into subculture groups' structures. The author implements scientific and theoretical review of researches which deal with the issue of motives and mechanisms of deviant behavior in the conditions of non formal youth subcultures. The causes of formation of aggressive behavior of youth subcultures participants are analyzed. Youth deviant behavior in the conditions of youth subcultures is psychological determinant of youth deviant behavior and also methods and means of psychological diagnostics of deviant behavior of youth subcultures representatives, which becomes the main source of theoretical and methodological search of the author. The given analysis provides systematic understanding of motives of youth deviant behavior which is included into sphere of youth subcultures and provides revealing of influence of deviant behavior cause and result analysis and influence of youth environment on personality.

Key words: subculture, youth subcultures, motives of deviant behavior, deviant behavior.

Отримано: 6.08.2014 р.

УДК 159. 92

Паламарчук О.М.

ПСИХОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ ЕКОЛОГІЧНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Паламарчук О.М. Психологічна модель екологічно-орієнтованої підприємницької діяльності. У статті розглядається актуальна, але недостатньо розроблена проблема екологічно-орієнтованої підприємницької діяльності. Проаналізовано базові компоненти екологічно-орієнтованої моделі підприємницької діяльності. Охарактеризовано види екологічних стратегій підприємницькій діяльності. Описано взаємозв'язок між екологічно-орієнтованою підприємницькою діяльністю та екологізованим попитом споживачів.

Ключові слова: екологічна орієнтація, підприємницька діяльність, екологізований попит, життєве середовище, детермінанти поведінки.

Паламарчук О.Н. Психологическая модель экологически ориентированной предпринимательской деятельности. В статье рассматривается актуальна, но недостаточно разработана проблема экологически ориентированной предпринимательской деятельности. Проанализированы базовые компоненты экологически-ориентированной модели предпринимательской деятельности. Охарактеризованы виды экологических стратегий предпринимательской деятельности. Описана взаимосвязь между экологически ориентированной предпринимательской деятельностью и экологизованным спросом потребителей.

Ключевые слова: экологическая ориентация, предпринимательская деятельность, экологизованный спрос, жизненная среда, детерминанты поведения.